

# A NyeMRLSZ nem adja fel

Most már többedik éve meghívják a Nyugat-Európai Magyar Református Lelkigondozói Szolgálat (NYeMRLSZ) nyaranta sorra kerülő tanácskozására. Kétévenként az Ausztriában rekedt Felsőőrben (Oberwart) gyülekeznek a nyugati szörványmagyarság sorsát szívükön hordozó képviselők, immáron igazi barátok is. Lázárné Zahn Dalma Enikő lelkészi (Németország, Nürnberg) és Dr. Békássy Albert őssejt-kutató professzor (Svédország) világi elnökletével jól szervezett, építő és felelős előadások, beszélgetések, tájékoztatások mellett gyülekezeti tagokkal, várossal való ismerkedések sem maradhatnak el.

Partiumi lelkész számára szokatlan, hogy a település bejáratánál különös pannó fogad. A képen az egyenruhás osztrák rendőr Guthi László református lelkipásztor társaságában. Végül is mindketten a bűn ellen harcolnak. Azóta megjelent a települést jelző kétnyelvű felirat is.

Guthi László és neje reggeltől estig igyekszik mindent megtenni a társaságért. Gyülekezeti tagok, kedves asszonyok hozzák téisztáikat, mintha a vendéglősök is megtisztelve éreznék magukat a kis nemzetközi társaságtól. Igen megtisztelő a Órvidéki (Burgenland) magyar rádió érdeklődése. A tiszteletes leánya, Eszter is a rádiózást tanulja, így is támogatva a magyar nyelv gyakorlását, fennmaradását.



**A település bejáratánál szokatlan, különös a pannó, melyen az osztrák rendőr és Guthi László református lelkipásztor szövetszik a bűn ellen**

A NYeMRLSZ felettébb időszerű témát járt körbe ezen a tanácskozáson. A lelkigondozás kérdései a virtuális világban, a világháló (internet) korában. Bevezetőjében Békássy Albert elmondta, a NYeMRLSZ elejétől fogva kezdett foglalkozni a világháló és az evangélizáció, egyházi élet kapcsolatával.

Tervezett rend szerint elsőként Dr. Segesváry Viktor Svájcban élő professzor filozofikus mélységű és megközelítésű előadása hangzott el az informatika világról. Rövid összegzésként megállapítható: az információ áramoltatás hatalom. Az egyházi és gyülekezeti életben pedig a kapcsolat-teremtés nélkülözhetetlen eszköze.

Második napon a Partiumból meghívott v. Bereczki András paptamási lelkipásztor foglalta össze az evangéliumi pásztoráció múltját, jelenét és jövőjét A gázai szekértől az utolsó trombitaszóig címmel. Az előadás utáni élénk beszélgetés rendjén Dr. Tóth Miklós hollandiai lelkész-jogász úgy vélte, Isten egyenesen nekünk találtatta ki a világhálót. A szétszórtságban élő magyarság számontartásához, egyesítéséhez, pásztorolásához óriási segítség a 21. század Pál apostolai számára.

Világhálós kapcsolatok szemléltetése következett. Tóbiás Attila Amerikában szolgáló lelkipásztor elküldte ugyan írásban A világháló áldásai, kísértései és buktatói című előadását, de a technika lehetővé tette, hogy online előadás legyen belőle. Tóbiás tiszteletes Békássy doktorral „élőben”



Úrvacsoraosztás a felsőöri templomban

beszélgetett a képernyőn, majd válaszolt a felsőóri kérdésekre. Szinte szólásmondás értékű, hogy aki nincs az interneten, nem is létezik.

Éles György prágai lelkipásztor az esti istentiszteleten egyenesen a maroktelefonjából olvasta ki az alapigét. Így is lehet. Alapelv, hogy a világháló se nem rossz, se nem jó, olyan, amilyenné tesszük. A virtuális világban sajátos eszköz lehet a virtuális lelkigondozás.

Kilenc országból érkeztek a tanácskozók, akik sorra beszámoltak saját közösségeik gondjairól. Kivételes helyzetben van az ősi magyar felsőóri gyülekezet, mely békében él együtt a német nyelvű testvérekkel, anyagilag biztonságban. Még mindig aktív kulturális élet is folyik a magyar közösség megmaradásáért. Az olvasó és színjátszó körnek szép múltja van. Továbbra is lelkész nélkül él a 85 éves párizsi gyülekezet, alkalmi beszolgálókkal. Heddad Annamária gondnokasszony fáradhatatlanul szervezi a szolgálatokat. Nagy bölcsességgel irányítja a szintén állandó lelkész nélküli müncheni közösséget Nagy Elek, dicséretes testvériségben él együtt a nürnbergi német és magyar gyülekezet, ahol kiváló segítség a fiatal Petzold Yvette lelkész, a pápai teológia eminens diákja. Pezsdül az élet Prágában, jól szervezett gyülekezeti élet folyik Amsterdamban. Urbán Ákos és Emőke az Almere-i (Hollandia) gyülekezetben pásztorolja reménységgel a mieinket. Kiegyensúlyozott, nyugalmas magyar gyülekezetről számol be Ormós Ajtony testvérünk Svájcban.

Általában jellemző, hogy a nyugatra kitelepülőket nem könnyű a gyülekezetbe hívni, mert sokan nem keresik a helyi gyülekezettel való közösséget és felszívódnak, elveszítik magyar református önazonosságukat.

A tanácskozás zárónapján elnökségi ülésen foglalkoztak a Szolgálat helyzetével, a magyar kormánnyal való kapcsolattal. Továbbra is úgy vélik, a NYeMRLSZ a nyugati diaszpóra immáron 70 esztendeje működő legitim szervezete, a nyugati magyar reformátusság lelkiismerete. A korábbi Magyar Református Egyházak Tanácskozó Zsinatában jogszerű együttműködésből kiszorítani igyekeznek őket a Generális Konvent. Nem érzik igazán a magyar kormány támogatását sem. Nem is értik, miért nem kaptak meghívást a Magyar Diaszpóra tanácsba. Másfelől a nyugati magyar szórványokba beékelődő Protestáns Szövetség is mintha szándékos bomlasztást végezne, éppen magyar református lelkészek közreműködésével. Mint ha ellenszélben hajóznának, de nem adják fel.

Elnökség az erdélyi magyarságért érzett felelősség jegyében tájékoztatást kér Bereczki Andrásról a Romániában zajló kormányválságról, tekintettel éppen a református Mikó Kollégium körüli botrányra, a poszt-kommunista visszarendeződés nemkívánatos jelenségeire. Elnök úr megköszönte Bereczki Andrásnak, hogy évek óta hűségesen tudósít a NYeMRLSZ-ről, az általa szerkesztett Kalendáriumot pedig sok nyugati magyar testvérünk olvassa és értékeli. Ilyenkor egy kicsit mindenkinek „hazaszáll a lelke”.

A szervezők gondoskodtak hasznos szórakozásról is. A trianoni döntésig magyar Doborjában (ma Raiding) megilletődve jártuk körbe magyar idegenvezetéssel a magyarul nem is beszélő, de lelkében, zenéjében mélységesen magyar Liszt Ferenc zeneszerző szülőházát. A közelébe építették Európa egyik legnagyobb és legmodernebb koncert-termét, ahol évente Liszt Ferenc-koncerteket tartanak. Míg e sorokat írom, Liszt-zenét hallgatok, de már másképpen mint eddig. A Felsőőr közelében található borostyánkő bánya-múzeum és a magántulajdonban lévő Borostyán kővár megtekintése során jutott egy-egy emlékkavics is a szépen csiszolható, zöldes árnyalatú, értékes darabokból. A föld mélyébe kerülő ősfenyvesek megkövesedett gyantája a borostyánkő.

Istentisztelettel ér véget a tanácskozás. Éppen német vasárnap lenne, de a kedvünkért kétnyelvű. Zahn Dalma Enikő magyar, Guthi László német igehirdetése után közös Úrvacsorázásban éltük meg a keresztyén testvériséget.

### BERECZKI ANDRÁS lelkipásztor



Liszt Ferenc zeneszerző szülőháza Doborjában

# A gázai szekértől az utolsó trombitaszóig

## Az evangéliumi lelkigondozás múltja, jelene és jövője



*Az Úrnak angyala pedig szóla Filepnek, mondván: Kelj fel és menj el dél felé, arra az útra, amely Jeruzsálemből Gázába vezet. Járatlan ez (ApCsel 8,26).*

*Monda pedig a Lélek Filepnek: Járulj oda és csatlakozzál ehhez a szekérhez (ApCsel 8,29).*

### A jövő egyházképe

Jézus már korábban kiküldte a 70 tanítványt a világba, majd mennybenemetele előtt szintén rendelkezett: Elmenvén, tegyetek tanítványokká

minden népeket. Olyan pászmát nyitott ezzel az Úr, amelynek a föld végső határa a célja. De ki mert volna akkoriban a hamarosan és a századok rendjében megnyíló kapukra gondolni?

Pár hét várakozás után, a Szentlélek megjelenése által a féltékenységet és a veszélyérzetet legyőző Péter apostol kiáll Jeruzsálem népe elé, és döbbenetes hatású igehirdetése nyomán megszületik az első jeruzsálemi gyülekezet. A 3000 megtérő máig talány számunkra. Nostalgiaival, szent irigységgel, esetleg rajongó reménységgel gondolhatunk erre a különleges igei minősítésű első gyülekezetre: „A hívők sokaságának pedig szíve-lelke egy vala... és az apostolok nagy erővel tesznek bizonyosságot az Úr Jézus feltámadásáról... Az Úr pedig minden napon szaporítja vala a gyülekezetet az idvezülőkkel...” (ApCsel 2,47, 4,32-33).

Minden lelkipásztor és presbitérium álma a népes, nagy gyülekezet. Ugyancsak nostalgiaival gondolhatunk erdélyi és partiumi gyülekezeteinkre a 20. század végén, amikor az éppen ellenséges ideológiai és politikai széljárásban érezte népünk igazán, hogy az egyház, a gyülekezet a magyar nyelvnek is utolsó fészke. Alig húsz év alatt a beözönlő, addig ismeretlen információk sodrában, a szabadság és szabadosság útvesztőiben, mára bizony nem szaporodik a gyülekezet naponként. Nem véletlen ezért, csak érthetetlen, hogy a még népünnepélynek számító konfirmáció is „kikonfirmálást” jelent és gyermekeink „ünnepélyesen” távoznak a gyülekezeti közösségből. Ady Endre „kicsi fehér templomainkba ma minden erők tömörülnek” élménye már csak

ámósi vízió lehet számunkra. Hiszen semmit se zárhatunk ki, mert meg van írva: Éhezni és szomjúhozni fogtok az Úr beszéde után (Ámós 8,11).

Alighanem egyet kell értenünk azokkal, akik szerint a nagy és népes gyülekezeti istentiszteletek, a tömeg-evangélizálási lehetőségek, igények lejáróban vannak és a kettők-hármas kis közösségeire zsugorodtunk honi körülményeink között is. Ideje van mindennek, mondhatnánk. A szekularizáció, az újkori népvándorlás nyomán szétszórtságban élünk szerte a világban és elmagányosodunk szomszédaink közelségében is.

## **Járatlan új út: a „virtuális“ gyülekezet**

Az apostoli korban történt különös utazás viszont meggyőz arról, hogy az Úr kaput nyitott a pogányok felé a hitre (ApCsel 14,27). Az Úr angyala a gázai övezet járatlan útjára indítja Filepet, amelyen találkozik az egyiptomi főemberrel, pénzügyminiszterrel, de mindenképpen az élete szekerén döcögő, élete megnyugvását kereső és Ésaiást olvasó, magányosan tusakodó emberrel. Ráadásul már az Úr szenvedő szolgájának titka érdekli, akiről majd Filep világosítja fel, hogy ő a Megváltó Jézus Krisztus. Hamarosan bizonyoságot is tesz róla: Hiszem, hogy a Jézus Krisztus az Isten Fia. Minden szolgálatunk célja, eljuttatni valakit, valakiket erre a hitre.

Egyszerű szövegértelmezés szerint a Filepnek jelzett járatlan út területileg, földrajzilag értendő. Két évezreddel később azonban úgy tűnik, mintha remek humorérzéke lett volna annak az angyalnak. Olyan utak, lehetőségek következnek, melyekhez képest az a gázai út ma már csak vallási turista ösvénynek tűnik. A Loyd Douglas És köntösömre sorsot vetének című Jézus-könyvében megkapó részlet, amikor a vándorló keresztyének egy-egy halat (keresztyén szimbólum) rajzolnak lábujjukkal a porba és kerítések, házak sarkára karcolva keresik a hittársaikkal való közösséget. Nos, attól kezdve hihetetlen utak, módok, lehetőségek nyíltak és nyílnak, és ma a virtuális világ járatlan útjain keressük elszéledt nyájainkat, az életük szekerén döcögő, autóin, repülőin száguldó, mobilozó, internetező komornyikjainkat, fajtánkat széles e világban.

Kétségtelen, egy sor kérdésre keresendő és található eligazítás azon a bizonyos járatlan úton. Azon a szekéren egyetlen ember üldögél, aki már úgymond „előnevelt“, talán éppen kultúrája, talán éppen megnyugvást kereső lelke indítja Bibliaolvasásra. Mindenképpen szimbolikus képviselője annak a világnak, amely „sóvárogva várja Isten fiainak megjelenését” (Róma 8,19). Az akkoriban is virtuálisnak nevezhető, láthatatlan gyülekezetben már újabb járatlan út következik. Ezen Péternek kell elmennie Kornéliusz százados házához, aki szintén várja. A kissé szűkkeblűen zsidós elképzelésű Péternek nincsen túl nagy mehetnékje, mígnem Isten felvilágosítja, hogy előtte nincsen személyválogatás.

Egy egészen bonyolult, olykor elutasítást, máskor életveszélyt, rengeteg kihívást jelentő járatlan úthálózatot jár be Pál apostol. Így találkozik egy folyóparton a bíborkereskedő Lydiával, aki Európa első keresztyén asszonya megtisztelő címével indul tovább élete útján. A Filippibeli börtönőrnek egy börtönajtókat helyéről kimozdító földrengéses istenélmény kellett ahhoz, hogy élete döntő kérdése legyen: mit kell nékem cselekedjem, hogy üdvözüljek? Tudjuk, életveszélyes útra kényszerülve találkozik Pál apostol a római birodalom képviselőivel. Félix helytartó viszont más eset. Az egyébként zsidó feleségével meghallgatja Pál bizonyágtételét, de talán diplomatikusan vagy udvariasan kitér: majd, ha alkalmam lesz még meghallgatlak. A majd olyan mint másik esetben a „majdnem ráveszel engem, hogy keresztyén legyek“. Esetleg azt jelenti: soha.

Fájdalmasan tanulságos, hogy az athéni Agorán beszélő Pált eleve úgy fogadják: mit akar ez a csacsogó mondani. Sokan úgy is mentek tovább életük szekerén: majd még meghallgatunk téged. És az Olümposz isteneit szórakoztató athénieknek nem ír Pál apostol levelet. Míg annyi más gyülekezetnek igen.

## Az írott szó jelentősége

### A. Levelezés a belmisszió ösvényein

Az utazó, gyülekezetszervező és mindig prédikáló járatlan utak után és mellett az evangéliumi szolgálat újabb kapuja nyílik meg: a levelezés.

Az újszövetség apostoli leveleire gondolok, melyekben hitvallási, erkölcsi eligazítások mellett végig figyelhetünk az üldözöttség előszeleiben annyira szükséges bátorításokra. De egy személyes példára is, a börtönből is evangéliumi örömet sugárzó apostolra. Témánk medrében a mai napig terjedően fontosnak talállok egy igehelyet említeni, 1Péter 1,1-et: Péter, Jézus Krisztusnak apostola, a Pontusban, Galáciában, Kappadóciában, Ázsiában és Bithiniában elszéledt jövevényeknek. Mintha csak folytatni kellene a felsorolást, a mezőségi vagy bánási szórványainktól, a NyeMRLSZ közösségét kereső vagy mellőző nyugati magyar reformátusokig. De régi énekünk szerint „Grönland jeges vidéki, gyöngyragylós India” meghódításáig még hosszabb az út.

Alighanem csak címszavakban vállalkozhatunk azokra a bejárt utakra, melyeken az evangélium terjedt a bibliai kortól napjainkig. Isten valóban különös kapukat nyitott meg a földön időnként.

A belmisszió áldott ösvényein járva találkozunk a magyar református egyházi ébredés Filepjeivel és komornyikjaival, megújuló gyülekezeti közösségekkel. Csak a 20. századi – két világháború és a trianoni döntés okozta letargiából és az evangéliumi ébresztők és vigasztalók, hitre jutottak

krónikájából is önálló tanulmányra lenne szükség. A világháború utáni „csüggedés mocsarából” az evangéliumi biztatás próbálta kivezetni a nemzetet. Egy aprócska feljegyzés jelzi milyen eredménnyel: ha egy fuvaros Hódmezővásárhelyen megtért, a lova is megérezte azt.

## B. A külmisszió jelentősége

Három vaskos kötetre rúg a magyar protestáns külmisszió története. (Dr. Anne-Marie Kohl: Az Úr csodásan működik, 3 kötet).

Túl gyorsan a 20. századba jutottam. Magyar területen inkább ekkoriban találunk különös mozgásokat. De a bel- és külmisszió emlegetésével inkább a vízszintes, földrajzi utakra gondoltam, a hodászi cigánymissziótól (Nyírség, 1946) a Molnár Mária legendás pápuai szolgálatáig (Hét év a kannibálok földjén), vagy Babos Sándor mandzsuriai küldetéséig.

Az előadás címét azonban egy másik járatlan út jegyében próbáltam követni, a technikai felfedezések vonalán.

A klasszikus prédikáló pásztoráció, az apostoli levelezések után kétségtelenül emlegetni kell a kézírásos evangéliumi és egyházi tevékenységet, a bibliamásolásokat stb.

## C. A nyomtatott szó áldásai

A nyomtatás feltalálása hatalmas mérföldkő az egyetemes gázai úton. A reformációnak köszönhetően az egyház számára a nemzeti nyelveken megszólaló Biblia jelent felbecsülhetetlen lehetőséget. A mai magyar társadalom nem is értheti, micsoda szenzáció volt a magyarság eme közkinccse. Nem is annyira túlzás, hogy megmentője, Krisztushoz vezérlője a dunántúli ösvényeken át a Hargitáig.

Az anyanyelven beszélő Biblia mellett fokozatosan kerültek a különböző témájú könyvek is a népünk asztalára. Nem vitás, gyakran értetlenségbe, kicsinyeskedésbe, ellenállásba torkolló járatlan utakon. A 21. század történelmi és egyházi körülményekben járatlan olvasója előtt akár érthetetlen lehet a gazdag Hollandiából szegény Erdélybe hazatérő Misztótfalusi Kiss Miklós nyomdász-mester kálváriája. Munkássága felbecsülhetetlen.

A sajátosan evangéliumi sajtó is elindult a maga járatlan útján. Mára már az is csak érdekességnek tűnik, hogy kezdetben éppen az egyház ellenállásába ütközött. A hivatalos egyház óvni próbálta híveit a negatív hatásoktól, de nem óvhatta meg Isten járatlan útjain közlekedő kegyelmi lehetőségektől. Ilyen tekintetben gondolok arra a More Annára (1745-1833), aki a norfolki grófság előkelő családjának komoly műveltséggel és egy kiváló anglikán lelkész hatása nyomán elmélyült hittel megáldott leányként lett az evangéliumi traktátusirodalom egyik úttörője. Nyilván, magyar területre is megérkezik ez az irodalom, melynek hatása nyomán születik meg a kiskoszmályi árvaház és mozgalom, a Tábita diakonissza mozgalom.



A klasszikus újságformát megelőzte a röpirat. Számuk és tartalmuk alapján jónak és rossznak gyors terjesztői voltak. A reformációnak inkább ártott, mint használt. Luther 95 tétele is a röpirat kategóriába sorolható. Tekinthetjük Isten véletlenjének, hogy Wittenbergben nyomda is működött. Azt is, hogy a könyvnyomtatás feltalálása a reformáció eszköze lett. Azt is, hogy ebben az időben mozgalmas peregrinus-forgalom volt Magyar és Nyugat-föld között, és meglepő sebességgel érkezett ide Isten új szele.



**Egykori nyomda képe**

#### D. A magyar református sajtóról

Nem azért szólok a Kalendáriumról, mert annak királyhágómelléki szerkesztője vagyok éppen, hanem azért, mert ennek is, mint műfajnak a 16. századtól Istentől rendelt érteke volt és van. Azt is mondhatnám, református műfaj a Kalendárium. Az evangéliumi, egyházi tartalom mellett a Naptárakban lehetett megtalálni a vásárok időpontját, új tudnivalókat, a mezőgazdaság, az egészségügy, az irodalom berkeiből. Még a jobbágy-családok otthonaiban is kincs lehetett, nem csak olvastak belőle, hanem ebbe jegyezték családi adataikat, kicsi gazdaságuk változásait.

1705-ben, a Rákóczi szabadságharc alatt jelenik meg Pozsonyban az első magyar hírlap. Majd Bél Mátyás evangélikus lelkész 1721-ben kezd lapkiadásba. Többirányú tájékoztató és nevelő céljai közé sorolnám mindenképpen az iskolai oktatást. A folytatás is Pozsonyban történik igazán, a Rát Mátyás által szerkesztett Magyar Hírmondóval. Az most talán csak egy mondatnyi említést kíván, hogy a felvilágosodás eszmei áramlatában vagy éppen Mária Terézia cenzúra kerülgetései jelentik a címben említett járatlan utakat.

1791-től (Türelmi rendelet) beszélhetünk magyar református sajtóról és könyvkiadásról is. Már bőséges egyházi és nemzeti, nevelő jellegű anyag jelenik meg az Annalesben.

Külön fejezetet érdemelne a 20. századi magyar egyházi sajtó Trianon utáni, majd a 2. világháború utáni alakulása. Hogyan lett a Kiáltó szóból elhallgattatott szó Erdély és Anyaország területén? És hogyan kezdődött újra 1990 után? Hogy könnyes meghatódottsággal vettük kézbe például a Harangszó első számát Nagyváradon és 20 év után sem csökkent a Kalendárium iránti kereslet. Ma már kis gyülekezeti lapok is készülnek, akár házi nyomtatásban.

## **Távíró – Szabad Európa Rádió – maroktelefon**

A műszaki fejlődés másik találmánya a távíró. Morse körülményes, ...-.- akból álló, rejtjeles betűkészlete miatt inkább csak rövidebb üzenetek továbbítására volt alkalmas. Az idén éppen 175 éve sikeresen vizsgázó távírón e rövidke mondatot továbbította Morse: Mit művelt Isten! Tudunk arról, hogy bibliai szövegeket, üzeneteket továbbítottak e készülékek segítségével is.

Ma mindnyájunk zsebében ott lapul a nélkülözhetetlen maroktelefon, mely legyőzte őst, az eleinte kisebb területeket, majd világot átszelő vonalas telefont. Ismeretes előttünk, hogy az egyházak szerte a világon a telefonos lelkigondozással akár életet menthetnek. Hallottam fiatalokról, akik nem bírták végezni ezt a szolgálatot, mert kiborultak az emberi tragédiák hallatán. Tény azonban, hogy vannak akik zsákutcába jutott életük gázai szekeréről felhívhatnak egy-egy szolgálatos vigasztalót.

A mindenkinél lévő mobiltelefon már-már zavaró tényező a templomi áhítatok csendjében, innen is a humor: Jézus hív, de nem mobiltelefonon. De e találmány is eszközzé lett számunkra. Utazó világunkban a maroktelefonokból is olvashatunk Bibliát.

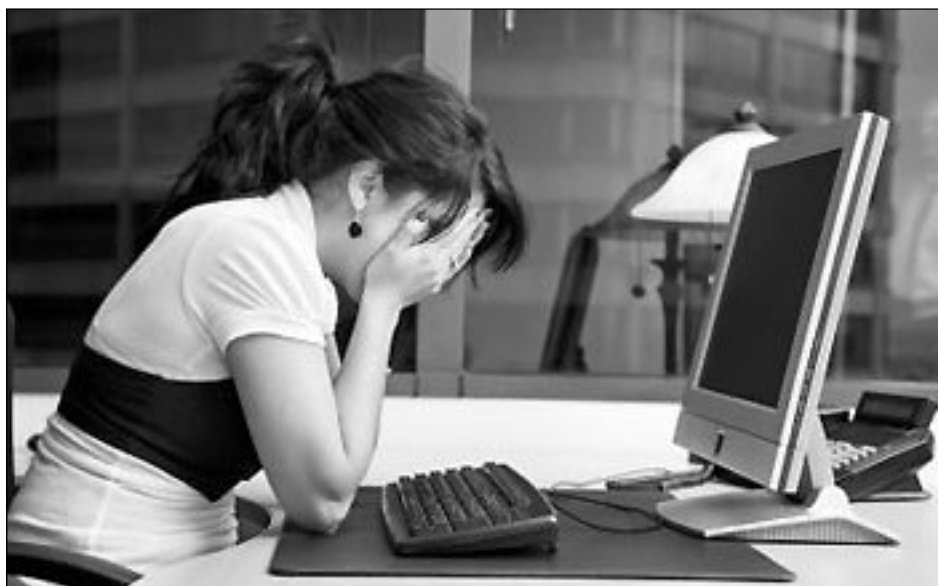
A rádiózás már majdnem személyesen behozta lakásunkba az Igét és az egyházat, a lelkipásztort. Természetesen, felbecsülhetetlen szolgálat végezhető azok számára, akik valamilyen oknál fogva nem tudnak részt venni a közösségi alkalmakon. „A sokoldalúan fejlett szocialista társadalomban” szó sem lehetett evangéliumi rádiószolgálatról, talán ezért is maradt meg bennem élénken az a Szovjetunióbeli hír, hogy a birodalom területén titkos földalatti rádióval próbáltak szolgálni. Mire a hatalom bemérte volna az adót, már messze jártak. S vannak itt közöttünk, akik a 20. század második felében ugyancsak a tiltott Szabad Európa rádió hullámain tájékoztattak a diktatúra alatti romániai, erdélyi elnyomatásról, falurombolásról. De még ma is idézni tudok a közel negyven évvel ezelőtt hallott igehirdetésből is: Azon lehet vitatkozni, hogy melyik a magyar irodalom legszebb műve, de azon talán nem, hogy az Újszövetség legszebb példázata a tékozló fiú.

## A gyülekezeti közösség és „parókiám az egész világ“

A televízióval már a templomi, gyülekezeti látvány is házhoz jött. Áldása mellett kétségtelen hátránya, hogy sokan már egyenesen abban az önámító bizonyosságban élnek, hogy lemondhatnak a gyülekezeti közösséggel való kapcsolatáról. Nyomon követhető azonban az is, hogy sok református rádióstétvés testvér hitvallási kontroll nélkül viszonyul a „mindegyik szép” tv-istentiszteletekhez. Így viszont nem a sokak által hangoztatott ökumené gázai útjára tévednek, hanem a hitvallási elegyedés nem feltétlenül szerencsés ösvényeire. Ilyen értelemben emlékszem vissza az amerikai Billy Graham romániai evangélizációjára, akiről kedves hívem azt mondta volt, semmit se értett belőle, a román fordításból is csak Jézust, meg a Dumnezeut (Isten), „de gyönyörű volt“.

Valamely országon belül sugárzási lehetőséget kapnak nyilván a különböző felekezetek, de kevésbé érett népegyházi híveink védtelenek az esetleges és nem kívánatos hatásoktól. Nem is szólva arról, hogy egy alkalmi igehirdető lehet jóval érdekesebb, mint a saját kis falusi papja.

Mozaikszerű áttekintésünk végén pedig itt állunk az örök és valóban gyönyörű mennyei üzenettel szemközt: Íme, az ajtó előtt állok és zörgetek, – a számítógépek képernyőjén. Az egykori athéni Agora világméretűvé bővült. Ilyen értelemben egészen szellemes, de valóságyszerű szójáték Jézus parancsa: vessétek ki hálítókat fogásra, – amit ma így mondhatna: hálózzátok be a világot. Közkinccsé, könnyen elérhetővé vált úgyszólván minden egyházi, teológiai irodalom, gyülekezeti élet, valóban a „föld végső határáig“. Az már egy másik kérdés, hogy igei értelemben szólva a tiszta mag a római levél jegyében „rothadan-



dóság alá vetett” konkoly-kultúra szennyébe keveredve található meg. Csak az egérkét mozgatón múlik a választás. Sőt, azt kell mondanom, az ordító országnál Sátán a világhálón is keresi, akit elnyeljen. Megtörtént, hogy igehirdetéseket kerestem az interneten és izléstelen erotikus képek jelentkeztek és felháborodtam, hát semmi se szent? Egy írásból viszont választ kaptam, a nyugati világ rengeteg hirdetése között egyházi rendezvényekre akadhat a böngésző és talán így fog elindulni valamely gyülekezet felé.

Tény, hogy a világháló segítségével beteljesült Wesley egykori, akkor még költőiesen hangzó kijelentése: parókiám az egész világ. A 21. század apostolai már a világhálós virtuális istentiszteletre hívogatnak. Valamikor Trója elestét jelzőtüzek láncolatával adták hírül, egyetlen éjjel 600 kilométernyi távolságról. Ma csak egy-két gombnyomásnyi mozdulat a világ sivatagában utolérni a komornyikot. Otthonról történik a facebook-os helyfoglalás a képernyőn megjelenő képzeletbeli templomban. Saját kenyérükkel és borukkal úrvacsoráznak otthon, a klikkel jelzik, hogy „elfogadják Jézust megváltójuknak” és „online keresztelnek”. Sms-en adakozhatnak, meg is teszik.

Már csak arra szeretnék válaszolni, miért hivatkozom a címben az utolsó trombitaszóra? Jézus megígérte, meg fogjuk őt látni az ég felhőiben, mikor visszatér a földre. Az 1Kor 15-ben Pál egy szempillantás alatt, az utolsó trombitaszóra bekövetkező feltámadásról vall. Mindnyájunknak eszébe juttatott már, hogyan is vesz majd tudomást a tér és idő korlátai közé szorult ember a ” föld végső határáig” arról, hogy visszajött Jézus, hiszen nem lát-hatjuk egyszerre Őt a Kárpát-medencéből és Indonéziából. Nos, ha nem eretnekség, csak a fantáziámmal mertem arra gondolni, hogyha egy cunami okozta tragédiáról, egy merényletről egy perc alatt értesül az egész internetes világ, Istennek semmi akadályt nem jelent hírül adni éppen a világháló által: Nézzetek fel, itt az Úr! És akár a világhálót átszelő kozmikus trombitahangra feltámadnak a halottak. Csak szólnának már azok a trombiták. Vagy még mindig nem látjuk az „Istennél semmi sem lehetetlen” közelségét?

Nem céloim és nem tisztetem minősíteni a világhálót. Biztos, hogy Isten kegyelmi eszköze is a 21. század apostolai kezében. Gondoljunk csak a keresztyénséget üldöző országokra, milyen áldás lehet számukra részt venni egy világhálós istentiszteleten, értesülni a világba széledt testvéreikről. Vannak határhelyzetek, vészhelyzetek és áldáshelyzetek. A világon egy nagy diaszpóra lett a magyarság is. Pásztorolni kell a szétszórtságban élőket is.

Számomra egy fantasztikus dolog skype-on szólni alig másfél éves unokánkhoz és hallani az ő hangját, de az a perc az igazi lelki öröm, amikor hazajönnek a gyerekeink és ölbé kaphatom. Naponta „beszólhatunk” telefonon a presbitereinknek, gyülekezeti alkalmakat hirdethetünk a sajtóban, és világhálón közeledhetünk a szétszórtságban élőkhöz, de mindezek csak eszközök lehetnek, ha tetszik online hívó harangok az élő, testvéri, gyülekezeti közösségekbe.

BERECZKI ANDRÁS

# Távinterjú Tóbiás Attila amerikai lelkésszel

– *Honnan és hogyan kerültél Amerikába?*

– 2007 őszén, öt évvel ezelőtt érkeztem feleségemmel az Egyesült Államokba egy évre, s lám Isten útjai kifürkészhetetlenek, ez lett belőle. Előtte tizenöt évig éltem Prágában, abból öt évet a Károly Egyetem Teológiai Karán voltam, majd az akkor alakuló prágai református gyülekezet (a Szlovákiai Református Keresztyén Egyház missziós gyülekezeteként) lelkésze voltam tíz éven keresztül. De származásom szerint felvidéki magyar vagyok.

– *Milyen különbségek vannak a hazai és az amerikai gyülekezeti munka között?*

– A kérdés egyszerűnek tűnik, a válasz annál sokkal bonyolultabb. Ráadásul, mert ha szó szerint akarom a kérdést érteni, akkor mérvadó választ sem tudok adni, hiszen sohasem szolgáltam „hazai” gyülekezetben. Összehasonlítani csakis a prágai gyülekezettel, illetve a felvidéki szülőfalummal tudom.



Bridgeport, október 23

Szülőfalum gyülekezete régi, hol magyarországi, hol Szlovákiához tartozó gyülekezet, melynek előnyeit ill. hátrányait nem szükséges ecsetelnem a szórványgyülekezetekkel szemben. A prágai gyülekezeti élet és szolgálat sokkal közelebb áll az amerikaihoz, mégsem ugyanaz. Sőt, az Amerikában élő magyar református gyülekezetek között is nagy különbségek vannak. Vannak száz éve fennálló, szinte töretlen úton előbbre haladó gyülekezetek, sajnos nagyon kis számban. Vannak gyülekezetek, ahol évről-évre egye több pad marad üresen a templomokban. Sőt vannak, amelyeket lassan bezárnak, vagy már be is zártak. Végül vannak, melyek talán ha lassan is, de megújulnak. S szeretném hinni, hogy az a gyülekezet is, melyben jelenleg szolgálók, ezen az úton halad.

Talán a legnagyobb különbség az otthoni ill. az amerikai gyülekezetek között, az az életmód, ahogyan a gyülekezeti tagok élnek, s amelyet nem neveznék itt sem jobbnak, sem rosszabbnak, egyszerűen csak másnak. Aztán a következő nagy különbség a nyelvi beolvadás jelensége, (itt hangsúlyozni szeretném, hogy „nyelvi”, mert a kulturális örökség, a hovatartozás, a magyarság felvállalása és a hit sokkal erősebb, s később is tűnik el). Mi sem tükrözi ezt jobban, mint az Amerikában oly sok gyülekezet nevében szereplő „Magyar Church” megnevezés. Szívben és lélekben még magyarok maradnak az emberek, de a magyar igehirdetést már kevesebben értik.

Szabó Sándor püspök úr szavaival élve: Az Amerikai Magyar Református Egyház az Amerikai Egyesült Államok területén (32 gyülekezet) és Kanada területén (3 gyülekezet) szolgáló magyar református egyházak közössége. Voltunk már „kitántorgott egyház” – egyik lelkipásztorunk józsefattilás megfogalmazása szerint, voltunk „jégtáblán úszó virágoskert” – ezt Ravasz László püspök mondta, amikor vizitáción itt járt Amerikában a két világháború között, mivel akkor egyházunk a Magyarországi Református Egyház Tengerentúli Egyházmegyéje volt. Voltunk „bujdosó magyarok”, akik az emigrációba kényszerültek és egyik püspökünk hozzájuk írt vigasztaló szavakat prédikációs kötetében. Voltunk „távolba szakadtak”, akikkel egy időben nem volt szabad kapcsolatot tartani.

A szolgálatbeli különbség tehát nagy, nem egyszerű, mint ahogyan odahaza sem, mégis szép.

– *Hogyan kerültél kapcsolatba a NyEMRLSz-el?*

– Nem is kezdhetem a kérdés megválaszolását másként, mint Dr. Békássy N. Albert testvérem és barátom nevével. Hiszen ma már elmondhatom, hogy évtizedes barátság és szolgálat köt bennünket össze, melyre különösen büszke vagyok. Annak idején, (évszámokban mindig is gyenge voltam, de) ha jól emlékszem 1997-98 táján, email-ben, majd személyesen is találkoztunk. Ő volt az, akin keresztül megismerhettem az Európa nyugati részeiben élő magyar gyülekezeteket és szolgatársakat. Ő úgy látta, s látták még néhányan, hogy Prága már nyugatnak számít, ez először furcsa érzéssel töltött el,

majd beigazolódott, hogy nekik van igazuk, mivel a gyülekezet milyenségét tekintve szórványgyülekezet voltunk mi, prágai magyar reformátusok is.

A későbbiekben a NyEMRLSz megtisztelt azzal, hogy a Szolgálat lelkészi elnökévé választottak, amelyet igyekeztem betölteni legjobb tudásom szerint két mandátumon keresztül, hogy eredményesen-e vagy sem, majd az Úr Isten ítélő széke előtt kiderül.

Azért támogatom a NyEMRLSz-t mert elköteleztem magam a szolgálatra, az Isten dicsőségére való munkálkodásra, s ebbe a szolgálatba számomra a NyEMRLSz teljesen beletartozik. Sajnos, ma már szinte csak rendszergazdai feladatokat végzek, ill. egy két előadás, rövid áhítat, amivel szolgálhatok, de ki tudja, talán a jövőben még lehetek aktívabb tagja a Szolgálatnak.

– *Érdekes témát jártunk körül a NyEMRLSz nyári konferenciáján: Az evangéliumi pásztoráció a virtuális világban. Már tudjuk, számítógépes szakértő vagy. Hogyan segít ez a gyülekezeti munkában?*

– Még prágai szolgálatom idején megtapasztaltam az internet előnyeit gyülekezetépítés szempontjából is. Azóta megtanultam, hogy e kor adta vívmánynak számos hátulütője is van ám. Ahogyan a fent említett Felsőöri tanácskozáson elhangzott előadásomban elhangzott: Nem vagyok az Internet ellensége. Nagyon nagy lehetőséget látok benne. Nap mint nap kapcsolatban állok vele, és bizony sokkal nehezebb dolgom lenne, ha nem állna rendelkezésemre. Úgy gondolom, hogy az internet se nem jó, se nem rossz, hanem olyan, amilyenné tesszük.



**Magyar gyülekezeti ebéd Wallingfordon**

Azt sem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy éppen azt a réteget lehet interneten keresztül elérni, amelyet az egyház egyébként nem tud megszólítani. Tény azonban, hogy a lelkigondozás is kivándorolt a templomok falai közül, az emberek a problémáik megoldása érdekében legelőször az internethez fordulnak. Az emberek oda viszik házassági és partnerkapcsolati problémáikat, a gyereknevelés kérdéseit, oda fordulnak a válságaik idején vagy spirituális vágyaikkal. Ezért nagy áldás, s egyben kihívás is az internet a mi számunka.

Egyszóval, napi szintű használat, ami napi igéket, levelezéseket, honlapépítést, kapcsolattartást jelent.

– *Hogyan látjátok Amerikából a hazai és a határokon kívüli magyarság helyzetét?*

– Ez nehéz, nagyon nehéz kérdés. Az idő múlásával egyre kevésbé tartom magam kompetensnek az ügyben a véleményalkotásra, még ha úgy is tartja a közvélemény, hogy a kívülálló mindig tisztábban lát. Hisz idővel, és a térbeli távolsággal is a dolgok megszépülnek. Sőt, amiben egykor otthon részem lehetett, meg is változnak, de ezeket a változásokat saját bőrömen (már, ill. egyelőre) nem tapasztalom.

Mondhatnám és tanácsolhatnék otthoni szolgatársaknak tengerentúli tapasztalatokat, mert a „nyugati szél előbb-utóbb hazaér“, de nem vagyok meggyőződve arról, hogy a nyugatot hamarabb elérő változásokat minden szempontból jól kezelték amerikai magyar elődeink.

– *Végül arra kérnélek, mutasd be a családotod és jövőbeni terveid.*

– Szűkebb családom Istennek hála, immáron háromtagú. Szeptember elején született Júlia lányunkkal gyarapodtunk, majd tíz év házasság után. Feleségem, Zsuzsanna biológus-kutatói munkát végez a Yale Egyetem Orvostudományi Karán. Általa kerültünk az Egyesült Államokba. A gyülekezeti munka mellett magyar iskolát szerveztünk, amely az idén három éves, közben folyik a néhány ezer magyar könyv katalógizálása. Mindkét aktivitásunk az interneten is elérhető.

Emellett a hétköznapiakon feleségemmel együtt én is a Yale Egyetem egyik laboratóriumában dolgozom, mint elektronmikroszkópus.

S ami a jövőt illeti, saját életemet úgy látom, hogy az Úr Isten ad egy feladatot, amihez néha az szükséges, hogy a szülőfalumtól ezer kilométerre költöztessen, máskor meg sok ezerre, s ha az adott munka befejeződik, újra továbbküld. Ennek függvényében tekintek az amerikai tartózkodásunk idejére is. Igyekszem végigjárni az utat, amit az Úr Isten meg-megvilágít előttem.

Istennek legyen hála azokért a feladatokért, melyeket elénk tár, s amelyek elvégzéséhez erőt is ad.

BERECZKI ANDRÁS